

Likestillings- og
diskrimineringsombudet

NOTAT

Til:
Arnfinn Andersen

Fra:
Ella Ghosh

Dok. ref.
06/1946-3/LDO-310//EG

Dato:
07.03.2007

Innspill på møte i FAD

Dette notatet oppsummerer innspill på møtet i Fornyings- og administrasjonsdepartementet 6. mars. Møtedeltakerne ble bedt om å ettersende innspill til departementet.

Diskrimineringslovens formål er å fremme likestilling, sikre like muligheter og rettigheter og å hindre diskriminering. Dette tilsier at ombudet, men også offentlig forvaltning, bør arbeide proaktivt for å fremme likestilling. EU-direktivene på dette feltet, og norsk lovverk, åpner samtidig for positiv særbehandling som bidrar til å fremme lovens formål. Alt i alt tilsier dette at tiltak for å fremme etnisk likestilling bør inkluderes i statlig fornyingsarbeid.

Ca 8% av befolkningen har innvandrerbakgrunn, 13 % har innvandringsbakgrunn. Etniske minoriteter er underrepresentert i forvaltning og i politiske verv og i det maktutredningen kalte den politiske elite. Etniske minoriteter er samtidig i stor grad brukere av offentlig informasjon og offentlige tjenester.

Staten har fortsatt en stor jobb å gjøre mht underrepresentasjon i forvaltning, og bør i større grad ta i bruk eksisterende ordninger for å snu på dette. Noen departementer med underliggende etater kan vise til gode resultater mht økt rekruttering, men det finnes departementer der det er uforandrede tall over mange år og der det er et stort forbedringspotensial. Modellene for god praksis bør brukes mer aktivt på tvers av departementene.

Offentlige brukerundersøkelser er svært varierte mht informasjon om etniske minoriteter som brukere. Det ville ha stor verdi å tydeliggjøre dette mer enn det som skjer i dag.

Publikums **tilgang på offentlige tjenester og informasjon:**

Etniske minoriteter – og andre utsatte grupper¹ – bør få reell og likeverdig tilgang til informasjon og tjenester. Erfaringene til Senter mot etnisk diskriminering og Likestillings- og diskrimineringsombudet tilsier at dagens tjenester ikke alltid oppleves som likeverdige i praksis. Mange brukere opplever at de får brev, eller må fylle ut skjemaer, som er skrevet med så vanskelige uttrykk at de ikke kan forstå innholdet. I noen tjenester er det i dag for vanskelig å få veiledning og forklaring av vedtak, og mange offentlige etater bruker tolk for lite, slik at den med etnisk minoritetsbakgrunn havner i en lite likeverdig rolle.

Dette krever for det første at brukerundersøkelser tydeliggjør ikke bare hvem som bruker informasjon og tjenester, men også hvem som ikke gjør det.

I en overgang til e-forvaltning er det flere forhold som bør vektlegges:

- har publikum tilgang til informasjon på mer enn et språk?
- en minimumsløsning som vil fungere som en felles løsning for mange grupper er å sikre at all offentlig informasjon foreligger på forenklet norsk tilpasset de som har hatt norskopplæring på et basalt nivå

E-forvaltning reiser noen prinsipielle spørsmål i forhold til minoriteters mulighet til å få likeverdige tjenester:

1. Når man snakker med saksbehandler ansikt til ansikt, er det lettere å fange opp når en person ikke har forstått budskapet, og når vedkommende mangler kjennskap til grunnleggende forhold som er nødvendig for å skjønne hva saksbehandleren sier. Elektronisk kommunikasjon kan gjøre det mindre tydelig når det kreves tolk.
2. Ikke alle har like bra tilgang til pc, og like gode kunnskaper om bruk av ulike offentlige skjemaer på nett. Hvem sørger for opplæring? Skal opplæring til e-forvaltning bli et tema som må innlemmes i introduksjonsprogrammet eller annen norskopplæring?
3. Settes det av ressurser til opplæring og tilgang til pc for økonomisk svakstilte?
4. Arbeider dere med tydelige løsninger hvis elektronisk saksbehandling kommer til kort og det er behov for tolking/muntlig forklaring/møte for å avklare problemer
5. Hva er implikasjonene for staten at vi har etter hvert flere innen Europa som kommer for kortvarige arbeidsoppdrag? Hva er konsekvensene for statlig forvaltning av midlertidig arbeidsinnvandring uten norskopplæring? Utsatte grupper som vil måtte få tilgang også på offentlige goder? Hva slags løsninger kan vi lage for dem i møte med offentlige tjenester og informasjon?

Med vennlig hilsen

Ella Ghosh
Seniorrådgiver

¹ Eldre, funksjonshemmede, kvinner og menn med lav utdanning eller dårlig økonomi